

Posudek diplomové práce podané na ÚFaR FF UK v Praze

Jméno a příjmení: Bc. Evelyne Koubková

Téma: Washing the mouth of a kettledrum

Datum: květen 2016

Školitel: Prof. Dr. Gregor Ahn (Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg)

Oponent: Doc. Dalibor Antalík, Dr.

Autorka se, po fázi obezřetného zvažování několika témat, nakonec rozhodla pro propojení svého zájmu o teorie rituálu a své zkušenosti s hrou na africké bubny, k níž se na začátku práce doznává. Takováto kombinace si pak přímo říká o zvolenou metodologii, jíž se stal pokus uplatnit *performativní* koncepcce rituálu na zvolený asyriologický materiál v podobě série tabulek z 1. tis. př. Kr. (KAR 50, KAR 60, TU 44, BaM Beih 2, 5) zachycujících instrukce pro výrobu liturgicky užívaného (božského) tympánu (akk. *lilissu*).

Hlavní stať začíná stručným přehledem a věcnou kritikou recentní diskuze o pojetí božství v Mezopotámii. Pisatelka, inspirována Zainab Bahraniovou (str. 15-17), nepovažuje antropomorfní výrazové prostředky za ohnisko mezopotamské koncepcce božství, což ji usnadňuje závěrečnou argumentaci (str. 51) pro *božský* status pojednávaného hudebního nástroje užívaného během liturgie. Tuto pozici kombinuje s návrhem Gebharda Selze (s. 18), vymezovat pojetí božství v asyrsko-babylonské náboženské kultuře funkcionalisticky. Toto řešení dobře koresponduje s autorčinou inklinací k metodám antropologie náboženství. Podle oponenta bezesporu jde o poctivou snahu, jak se vyrovnat se stále nedořešenou a živou problematikou.

Dále je čtenáři předložen rozsáhlejší oddíl obsahující charakteristiku a informace o výskytu rituálních prvků „omývání úst“ (akk. *mīs pi*) a „otevírání úst“ (akk. *pi pi*) v asyrsko-babylonské textové evidenci a analýzu jejich vztahu ke konceptu kultické čistoty. Pisatelka ji nestaví do běžné opozice ke kultické nečistotě, nýbrž dává ji do souvislosti s jedním z nezákladnějších atributů božství, jímž byla v mezopotamské teologii tzv. božská záře (akk. *melammu* apod.).

Jádro práce je vtěleno do popisu a analýzy struktury zkoumaného „Rituálu pro potažení tympánu“, s ohledem na ještě další tabulku s komentářem daného obřadu (TU 47). Objasnění jeho vztahu k intronizačním obřadům kultovních soch, jejichž ústřední prvek rovněž představují úkony *mīs pi* a *pi pi*, je přitom řešeno elegantním a hlavně přesvědčivým uplatněním teze Burkharda Gladigowa o interritualitě, neboli o tzv. rituálních citacích. Při ohledání možných příčin tohoto procesu autorka vyslovuje originální hypotézu, že lze uvažovat o vzájemném soupeření kněžských stavů (akk. *āšipū* a *kalū*), jejichž kompetence si v pozdní vývojové fázi mezopotamského náboženství mohly zčásti konkurovat. Toto socio-historické vysvětlení (předjímané již v úvodu), by si však zasloužilo být podpořeno ještě dalšími argumenty.

Struktura výkladu je napořád logická, sympaticky sevřená, bez nadbytečných exkurzů, argumentace promyšlená a soudržná.

Studie prokazuje, že její autorka dokáže bravurně pracovat s primární i sekundární literaturou. Četba primárních pramenů v originálu je pro ni samozřejmostí, a přesto religionistického čtenáře „neorientalistu“ nezahluje filologickými tirádami, jež člověk bez asyriologického vzdělání stejně nedocení. Sekundární literatura uvedená v bibliografii je *up to date* a stoprocentně cizojazyčná. Pisatelka suverénně pracuje s anglicky a německy publikovanými texty a tam, kde je toho zapotřebí, i s pracemi ve francouzštině (okrajově).

Ani z formálního hlediska práci není prakticky co vytknout. Snad jen tolik, že v seznamu zkratk (str. 60-61) by čtenář marně hledal, co znamená VAT (pozn. 144, str. 34), K (*ibid.*), RA (str. 66).

Závěr:

Na první pohled oponenta zaujala interpretační kreativita autorky, která je přitom založená na spolehlivé znalosti reálií i metodických postupů. Odborností svého zpracování je předložena, anglicky sepsaná, studie na magisterské úrovni v českých poměrech nadstandardní. Oponent je přesvědčen, že je schopná dobře obstát i v konkurenci diplomových prací západně od hranic České republiky, což ještě zdaleka není běžné na religionistických ani orientalistických pracovištích v našich zeměpisných šířkách a délkách. Proto ji **doporučuje k obhajobě** a navrhuje hodnotit stupněm **výborně**.

V Praze dne 19. června 2016.

Doc. Dalibor Antalík, Dr.